

statný přečin. Konkurence předražování s řetězovým obchodem ohledně téhož zboží není zajiště zásadně vyloučena. Přečinu dle § 20 cis. nař. se dopouští, kdo požaduje nebo dává si poskytnouti za předměty potřeby ceny zřejmě přílišné v úmyslu, zvyšovati ceny, využívaje mimořádných poměrů vyvolaných válkou. Přečinem dle § 23 č. 4 cis. nař. jest naproti tomu vinen, kdo provozuje předměty potřeby řetězový obchod nebo se pouští do pletich, které jsou způsobilé, ceny předmětů potřeby zvýšiti. Je-li zde skutková povaha jednoho či druhého nebo obou přečinů, závisí především od konkrétního jednání, jehož se pachatel dopustil. Splnil-li svým jednáním náležitosti skutkové povahy jen jednoho trestního činu, nemůže mu býti kladen za vinu druhý a naopak. Zahrnuje-li však čin obžalovaného veškeré pojmové známky obou trestných činů, musí mu býti oba přičteny. Jedná se o samostatné trestné činy, které stávají vedle sebe, spolu konkurují a mohou býti spáchány samostatnými jednáními.

Čís. 39.

Při zlomyslném poškození věci, určené dle své povahy zvláštním účelům, jest pro výpočet výše škody nutné dle § 85 lit. a tr. zák. k zločinné kvalifikaci rozhodno, do jaké míry se věc stala poškozením neupotřebitelnou pro tyto zvláštní účely.

Zákonných sazeb hodnotních stanovených pro jistá kriteria při deliktech majetkových nutno i tehda použití, když sazby ty neodpovídají nynějším hodnotám zboží a peněz.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1919, Kr I 32/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného, který byl rozsudkem krajského jako nalézacího soudu v Táboře uznán vinným zločinem veřejného násilí zlomyslným poškozením cizího majetku dle § 85 lit. a tr. zák.

Důvody:

Předpoklad, že poškozené byla zastřelením svině a čtyř hus způsobena škoda nad 200 K, bere stížnost v odpor také se stanoviska § 281 č. 10 tr. ř. Než neprávem. Dovojuje sama správně, že v úvahu přichází rozdíl mezi vnitřní cenou věci před poškozením a po fyzickém znehodnocení jejím dle toho, do jaké míry nastala trestným činem neupotřebitelnost věci k použití jejímu dle obecného jejího určení. Právě ze zásady této však plyne, že nerozhodovala pouhá hodnota masa ze zastřelené svině. Neboť obžalovaný nepoškodil, t. j. nezničil nebo neučinil neupotřebitelným maso ze zabití svině ve váze 70 kg, nýbrž zastřelil sviní dle tvrzení poškozené a znaleckého posudku chovnou. Že pak chovná svině zabitím »stává se pro majitele nezpůsobilou k užívání, jemuž dle obecného určení má sloužiti«, je na jevě. Není tedy správně tvrzení stížnosti, že výši škody pro trestní posouzení dlužno stanoviti toliko se zřetelem na zužitkování svině porážkou na maso (se stanoviska řeznického) a že stanovisko jiné bylo by pro obor práva trestního nepřipustno. Neboť poškození věci záleží v bezprávném zkrácení zájmu vlastníka na nezměně-

ném trvání jeho věci takovým působením na věc tu, že existence a stav její dochází změny. Ochrany dostává se šem 85 lit. a tr. zák. nikoliv tak věci jakožto majetku, jako spíše vlastnictví; jednáje o zlomyslném poškození cizího vlastnictví nepomýšlí § citovaný jen na předmět vlastnictví, majetek, nýbrž i na subjektivní práva a moc plynoucí dle § 353 obč. zák. z poměru vlastníka k věci. Je proto poškozením cizího vlastnictví nejen ničivé nebo rušivé působení na podstatu věci, ale i vše, co porušuje stav, odpovídající vůli vlastníkově co do součástí jeho majetku, a možnost, vůli tu uplatniti, pokud rušivá činnost ta není již zachycena některým jiným zákazem práva trestního na ochranu vlastnictví. Je tudíž právně bezvadno, přijal-li soud nalézací za své stanovisko znalecovo, který ocenil svini jakožto chovnou dle svých odborných znalostí při váze asi 70 kg obnosem 1.600 K, z něhož, vypočítávaje výši škody, srazil za maso částku 1100 K, takže zbývá na vyrovnání ztráty, povstalé zahynutí chovného zvířete 500 K. Jak při tom počítána cena masa a je-li v souladu s cenou tržní nebo maximální, je zcela lhostejno a netřeba přezkoumavati nejasné sem spadající důvody zmáteční stížnosti. Neboť je zřejmo, že by posunutím hodnoty masa pod nebo nad 1100 K nic se nezměnilo na ocenění zmíněné ztráty a jen by byl znalec musil v případě druhém dospěti k vyšší číslu úhrnné. Že však tento rozdíl mezi hodnotou masa a celkovou hodnotou živé svině činil méně než 500 K, stížnost ani nedovozuje. I dlužno její odpor proti tomuto předpokladu soudu nalézacího zase odkázati na § 288 č. 3 tr. ř. a na tu okolnost, že obžalovaný ani při hlavním přelíčení proti posudku znalce jakožto základu tohoto zjištění nic neuvedl a neposkytl tedy soudu nalézacímu možnosti, posudek znalecův dáti přezkoumati. Ve stadiu zrušovacím arci již pro další nové důkazy místa není. Pokud stížnost konečně poukazuje k tomu, že obnosy stanovené novelou tak zvanou Ofnerovou ze dne 9. dubna 1910 č. 73 ř. z. pro jistá kriteria při deliktech majetkových neodpovídají nynějším hodnotám zboží i peněz, nutno jí odkázati k tomu, že tou dobou ještě u nás nedošlo ku změně ve směru tom a že soudům je dbáti zákonů platných. Možno tedy sice připustiti, že za dob, kdy obnosy zmíněné byly ještě ve shodě s poměry hospodářskými, byla by pravděpodobně i škoda poškozené bývala odhadnuta obnosem podstatně nižším; ale na posouzení viny obžalovaného ta okolnost vlivu míti nemůže, zvláště, když se ani pro obor práva trestního a jeho praxe nelze uzavíratí faktu, že ceny všeho zboží a tím i nabývací náklady na opatření si předmětů náhradních za věci zničené nebo ukradené, poškozené a pod. vskutku se značně zvýšily. Cena předmětů potřeby jest jich hodnotou, vyjádřenou v určitém obnosu peněz, t. j. mincí, pokud se týče jiných všeobecně uznaných platidel platné měny. Jest svou povahou v první řadě pojmem hospodářským a podmíněna poměry hospodářskými. Ježto poměry ty ustavičně se mění, podléhají následkem toho i ceny stálým změnám: říkáme, že ceny stoupají a klesají. Určuje-li trestní zákon kvalifikaci těch kterých deliktů majetkových výši škody vzešlé tomu, kdo byl postižen trestným činem, má na mysli zase jen ceny předmětů, na něž bylo útočeno; vždyť škoda ta rovná se zpravidla onomu nákladu, jež by musel činiti postižený trestním činem, aby si opatřil předměty, jež byly trestním útokem zmařeny, znetvořeny, znehodnoceny anebo odejmuty, aby byl, pokud jest možno, obnoven stav, jaký tu byl před spácháním trestného činu. Že minul trestní

zákon jako směrnici pro roztržidění trestních činů proti cizímu majetku směřujících jako zločinů, přečinů a přestupků toto všeobecně obvyklé a uznané hodnocení předmětů, vyjádřené v jejich cenách, vyplývá z toho, že v tomto ohledu nestanoví žádného jiného od toho se odchylujícího měřítko. Toto stanovisko zaujímá jmenovitě i zákon ze dne 9. dubna 1910 č. 73 ř. z., jenž tu přichází v úvahu a k němuž poukazuje zmateční stížnost. Stouply-li ceny, staly-li se dokonce až přespřílišnými, musí je přijati a uznati každý, musí se s nimi spokojiti každý, třeba, že by jich výše nebyla nijak dostatečně odůvodněna. Jakémusi kolísání podléhaly ceny vždy i za pravidelných poměrů. Válkou změnil se arci podstatně poměr nabídky k poptávce a nastalo z různých příčin všeobecné zdražení všech potřeb životních. Všeobecnou drahotou, vyvolanou mimo jiné též poklesnutím hodnoty, platební a kupní síly peněz, trpí však veškeré třídy obyvatelstva a není téměř nikoho, kdo by jí nebyl postižen. Nelze naprosto nahlédnouti, proč by měl v oboru trestního práva pachatel, tedy právě ten, kdo útočil na cizí majetek, kdo takto přivodil zákonu se přičící změnu poměrů hospodářských a majetkových a tím způsobil škodu, se domáhati toho a činiti nárok na to, aby vůči němu nebyly uznány tyto vysoké ceny, v platné korunové měně vyjádřené, aby takto se bylo odchýleno od jediné možné a zákonem zamýšlené způsobu určení škody z činu vzešlé. Použije-li se těchto vysokých cen proti tomu, kdo se dopustil toho kterého činu cizí majetek porušujícího, neděje se mu zajisté nijaká křivda a nemůže se tím nijak pokládati za stížena, jelikož jsou mu povědomy hospodářské poměry, za nichž jedná, na nichž jest závislým v každém ohledu jeho čin a od nichž jeho činu odpoutati nelze, jelikož jest si úplně vědom toho, že věc, na níž útočí, stoupla značně v ceně, stala se cennější, a jelikož musí právě tak, jako jiné vědomé předpoklady a důsledky svého jednání, zodpovídati i tyto vyšší ceny. Nepřijde na to, že nabývá případně svým jednáním předmětů, jež měly dříve cenu daleko nižší, jelikož nerozhoduje jeho zisk a užitek, nýbrž ujma, již trpí ten, kdo byl postižen jeho činem. Ujmu tu možno správně vymeziti toliko přihlížeje k hospodářským poměrům, za nichž byl čin spáchán, a vzhledem na dobu spáchání činu. Pachatel zodpovídá tu hospodářskou škodu, kterou způsobil, a té nelze jinak určití než přihlížeje k hospodářským poměrům, jak se právě utvářily. Neodporuje tudíž výrok soudního dvoru své stolice o výši škody způsobené obžalovaným nijak zákonu.

Čís. 40.

Soud není povinen upozorňovati svědka na právní dobrodiní § 153 tr. zák.

Trestnost krivého svědectví není vyloučena tím, že formálně svědecký výslech týkal se v pravdě osoby z trestního činu podezřelé, měl-li svědek po zákonu možnost, by (př. použitím § 152 tr. ř.) výpovědi svědecké se vyhnul.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1919, Kr II 3/19.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Petra K. do odsuzujícího rozsudku zemského trestního soudu v Brně.